

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-02-26
Besvaras senast
2026-03-12

Till bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M)

2025/26:359 Rättssäkerhet och civilsamhällets roll i svenskt bistånd

Sida har beslutat att avslå Islamic Relief Sveriges ansökan om humanitärt partnerskap. Beslutet har fattats trots att organisationen under mer än tio år varit en del av Sidas strategiska samarbete och under denna tid granskats, reviderats och utvärderats med goda resultat. Sida har själv konstaterat att det inte finns några bevis för att organisationens verksamhet är antidemokratisk eller våldsbejakande och att inga biståndsmedel har missbrukats.

Avslaget motiveras i stället med att Sida inte kan säkerställa till hundra procent att det inte skulle kunna finnas kopplingar till antidemokratisk verksamhet, med hänvisning till historiska och indirekta personkopplingar. En strikt tolkning av en så kallad försiktighetsprincip har därmed lett till att ett långvarigt partnerskap avslutas.

Detta väcker flera viktiga frågor.

Svensk förvaltning ska präglas av tydliga kriterier, sakliga bedömningar och rimlig proportion mellan risk och åtgärd. Organisationer som söker stöd ska veta vilka krav som gäller och ha möjlighet att bemöta invändningar. När beslut fattas utan att konkreta brister har konstaterats och när beviskravet i praktiken blir att varje tänkbar framtida risk ska uteslutas riskerar systemet att bli oförutsebart och svårt att navigera för civilsamhällets aktörer.

Civilsamhället är en grundpelare i svenskt bistånd – omkring 40 procent av Sidas bistånd går via civilsamhällesorganisationer. Dessa organisationer är vana vid omfattande granskning och krav på transparens. Det är självklart att inga skattemedel ska gå till våldsbejakande extremism eller antidemokratisk verksamhet. Men kraven måste vara tydliga, rimliga och möjliga att uppfylla.

Flera organisationer inom civilsamhället har nu begärt att Justitieombudsmannen granskar hur ärendet hanterats. De pekar på risken för godtycke, bristande proportionalitet och otydliga kriterier. Det är anmärkningsvärt att en så bred del av sektorn känner oro för hur beslutsprocessen gått till.

Det finns också en oro för att organisationer med muslimsk förankring i praktiken kan komma att bedömas utifrån andra och strängare måttstockar än andra aktörer. Det är avgörande att likabehandling och objektivitet upprätthålls

fullt ut.

Mot denna bakgrund vill jag fråga bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa:

1. Hur säkerställer ministern och regeringen att tillämpningen av försiktighetsprincipen inom biståndet bygger på tydliga och rimliga kriterier, så att organisationer vet vad som krävs och kraven inte blir omöjliga att uppfylla?
2. Hur säkerställer ministern och regeringen att Sidas bedömningar är sakliga och lika för alla organisationer och att ingen aktör riskerar att bedömas hårdare på grund av indirekta associationer eller religiös bakgrund?
3. Hur avser ministern och regeringen att säkerställa att dess styrning av Sida inte skapar osäkerhet eller uppfattas som politisk detaljstyrning i enskilda ärenden?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren